

Loof-en naaldbomen

Naam : _____

Veel bomen maken een bos

In een boomgaard staan soms honderden bomen, en toch is een boomgaard geen bos. Ook in een park kun je veel bomen zien, maar een park is beslist geen bos. Hoe komt dat?

Als men van een bos spreekt, bedoelt men daar niet enkel de bomen mee. Nee, een bos is meer. Het is een speciale _____ van planten en dieren. De één kan niet zonder de ander. De planten hebben de dieren nodig om zich te kunnen voortplanten. Die bosgemeenschap is heel besloten: de dieren die er leven, gaan maar zelden het bos uit en zijn erg schuw; de planten voeren een voortdurende strijd om wat zonlicht.

De mens hoort al lang niet meer thuis in het bos. Hij is een indringer, iemand die ongewenst is. Natuurlijk mag je wel in het bos wandelen. Je mag er kijken, luisteren, ruiken, voelen,... Maar bij alles wat je doet, moet je in de eerste plaats denken aan al de dierlijke en plantaardige bewoners die je zeker niet mag storen.

Je kan de woudbomen in 2 grote groepen indelen: de loofbomen en de naaldbomen.

- Loofbomen

: _____

- Naaldbomen

: _____

In sommige bossen groeien alleen maar loofbomen. Dit noemt men _____.
Andere bossen bestaan volledig uit naaldbomen, dit noemt men _____.
Maar in vele bossen kun je zowel loofbomen als naaldbomen vinden. Het zijn de _____ bossen, die in alle seizoenen veel te bieden hebben aan de wandelaar.

En eeuwig zingen de bossen...

Waarom protesteren zoveel mensen als er een bos wordt gerooid?

Omdat bossen voor onze aarde en voor allen die de aarde bevolken, _____ zijn.

- **Het bos is de woning van vele dieren:** als men ergens een bos rooit, verliezen tal van bosdieren hun huis. Vinden ze geen ander bos, dan sterven ze.
- **Het bos is mooi:** dat zul je al wel ontdekt hebben. In een bos is er zoveel om naar te kijken. En het is er ook heel rustig.
- **Het bos regelt ons klimaat:** de vele bomen houden de wind tegen en wortels van de bomen houden het overtollige water vast.
- **Het bos zuivert de lucht:** de bladeren ademen en brengen zuurstof in de lucht. En zonder zuurstof kan de mens niet leven.
- **Het bos levert hout:** kijk eens om je heen. Hoeveel voorwerpen zie je die van hout zijn? Dat hout haalt men uit het bos.

Elk jaar een nieuwe ring

Een boom die voldoende te eten en te drinken krijgt, zal goed groeien. Niet alleen wordt de boom dan groter, maar zijn stam wordt ook dikker. Elk jaar komt er zo'n groeilaag bij. Zo'n groeilaag noemt men ook wel een _____.

De jaarringen van een boom kun je ontdekken als de boom geveld is. Je kunt ze tellen en zo te weten komen hoe oud de boom geworden is. Want elk ring betekent 1 jaar in het leven van de boom.

Wat voor weer was het 100 jaar geleden?

In een jaar met veel stormwinden zal de jaarring niet mooi rond zijn. De wind beukt dan met zo'n kracht tegen de stam, dat die gaat doorbuigen. Aan die kant zal de boom speciale cellen vormen, drukcellen noemen die. Ze hebben een dikkere, stevigere wand dan de gewonde cellen. Ze oefenen een tegendruk uit zodat de boom, ondanks de harde wind, toch rechtop kan groeien. Daar waar de cellen in de stam dikker zijn, zal ook de jaarring wat breder zijn.

Waarom vallen de bladeren af?

Alle delen van de boom hebben water nodig om te overleven. Ook de _____ . Dat water wordt opgezogen door de wortels, die het doorgeven aan de stam, aan de takken, de bladsteeltjes en zo tot aan de bladeren.

In de lente en de zomer is er geen probleem, maar in de herfst kan het erg _____ zijn s' nachts. Wat gebeurt er dan? Dan kunnen de wortels geen water meer opzuigen. Is het buiten kouder dan 5°C, dan willen de wortels niet meer werken. De boom voelt dus dat er een winter op komst is. Dus wat doet hij? Hij laat al zijn bladeren, die veel drinken, afvallen.

Maar nu denk je misschien: en de takken, gaan die niet dood van de dorst?

Nee, want de voorraad water in de stam en in de takken is groot genoeg om de hele winter door te komen. Vooral omdat er geen blaadjes meer zijn die meedrinken.

Een bos met verdiepingen

- **De boomlaag** is het dak van het bos. De hoogste kruinen zijn van bomen die zeer veel licht verlangen (eik, den,...). De lagere kruinen zijn van schaduwbomen (beuk, spar) die niet het volle licht nodig hebben. (zie de boomkenner)
- **In de struiklaag** vind je jonge bomen die nog moeten groeien, heesters en struiken. Natuurlijk is er in zo'n struiklaag veel minder licht, en daarom krijgen heesters en struiken al veel vroeger bladeren dan bomen. Bijvoorbeeld : de lijsterbes

- **In de kruidlaag** vind je bosbloemen. Die bloeien bijna allemaal in het voorjaar, als de bomen nog geen bladeren dragen en de eerste zonnestralen nog tot op de bodem geraken. Ook varens vind je hier. Voorbeeld : Salomonszegel

- **De moslaag** ligt vaak boven de grond. Mossen hebben weinig licht nodig, zodat ze zelfs in donkere bossen kunnen groeien. Voorbeeld : Alle mossen en varens en ook de paddestoelen !

En natuurlijk heb je ook nog de bosbodem. Ook daar, tussen de wortels van bomen en struiken, vind je tal van levende wezens.

Deze 4 verdiepingen vind je in elk bos terug.

Schrijf hieronder de vier verdiepingen nog een keertje op !

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Wat is een paddestoel precies?

Als je een paddestoel in het kort zou moeten beschrijven, dan volsta je al met 'een hoed op een steel'. Maar er is natuurlijk meer aan de hand, een groot gedeelte van deze zwammen zit namelijk verstopt in de grond of in hout. Paddestoelen hebben geen groen om zonlicht mee te vangen... Ze moeten dus op een andere manier aan voedsel zien te komen. Deze halen ze bij dode of levende planten en dieren.

Paddestoelen zijn dus het zichtbare gedeelte van het geheel dat men zwam noemt. Onder de zitten heel veel kleine _____. Men noemt dit het mycelium of zwamvlok. Deze zwamvlok zorgt voor het voedsel.

De paddestoel zelf dient om de zwam voort te planten. In de paddestoel zitten _____. Sporen zijn zeer klein en kunnen dan ook door de wind kilometers ver worden meegenomen. Als de sporen op een goede plek terecht komen, groeit er een schimmeldraad uit, de hyfe. Wanneer de mannelijke schimmeldraad versmelt met de vrouwelijke, ontstaat er een nieuwe zwamvlok. De sporen bevinden zich bij de verschillende soorten paddestoelen tussen de plaatjes van de hoed of in de buisjes van de hoed. Andere soorten, zoals de stuifzwam, hebben een grote 'zak' met sporen, die openbarst als de sporen rijp zijn.

- **Aardappelbovist**

Een aardappelbovist lijkt eigenlijk een aardappel. zo komt hij aan zijn naam! Hij is geel tot donkerbruin.
De aardappelbovist heeft geen steel en heeft wratjes.

- **Eekhoortjesbrood**

Eekhoortjesbrood is eetbaar! Het heeft een volle steel en hoed. Het is een buisjeszwam. Als je dus aan de onderkant van de hoed kijkt, dan zie je geen plaatjes, maar allemaal gaatjes! Dit zijn de uiteindes van de sponsgele buisjes.

- **Vliegenzwam**

Hij heeft meestal een rode of oranje kleur. Op de hoed zie je witte stipjes staan. Het is een plaatjeszwam. Als je onder de hoed kijkt, zie je dus plaatjes. Deze paddestoel is giftig!!

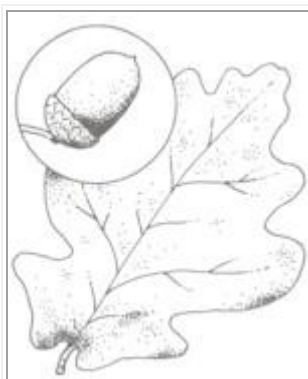
- Stinkzwam

De stinkzwam is een hele aparte paddestoel en hij stinkt heel erg. Dat kun je natuurlijk wel zien aan de naam. Hij is heel erg lang en dun. Zijn kleur is bruin wit. Eerst zie je een duivelsei. (bol naast zwam op figuur) Dit groeit dan uit tot een echte stinkzwam! Door zijn geur komen er vliegen naar de paddestoel. Deze vliegen gaan dan op de paddestoel zitten, de sporen blijven aan hun pootjes plakken. Zo worden de sporen verspreid, zodat er overal weer nieuwe stinkzwammen groeien!

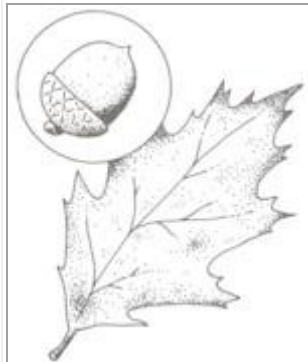
Hoe word je een echte boomkenner?

Bij deze bladeren staan ook vruchten afgebeeld. Sommige kan je vast benoemen !

De zomereik

Vrucht : _____

Amerikaanse eik

Vrucht : _____

Beuk

Vrucht : _____

Paardenkastanje

Vrucht : _____

Tamme Kastanje

Vrucht : _____

Plataan

Es

Esdoorn

	Linde
	Populier
	Berk
	Boswilg